

המפתח

לחיות באור הפרשה

עם תורה דעתיקה
סתימאה דעתיקה
לאתגליא לעתידי-לבא

י"ז בעז"ה ע"י "מכון אור האורות"
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

האזנה

B48148@gmail.com

ל'לקוטי-מוהר"ן' על התורה ומועדיה

גליון 71

פרשת בלק תש"ב

עם ענין שבעה-עשר בתמוז וביין-המצרים

והמלכות, הוא בחינת חכמה ושכל תחתון, כנגד השכל של השגות אלקות.

וזוהו (בכורות ח): **"מישראל דספינא"** [ערוגת ספינים] - בחינת 'חכמה תתאה', בחינת 'מלכות', שהוא 'למוד' [שעלידי ה'חכמה תתאה' השכל התחתון, 'לומדים' ומשיגים השכל העליון, 'השגות אלקות'], בחינת (במדבר כב, ל): **"ההספן הספנתי"**, לשון 'למוד', כתר-גומו: **"המילכה אליפנא"**. [וכמו שפתיב שם בתחלת התורה: שצריך כל אחד לבקש מאד 'מלמד' הגון כזה].

ג. ח"א לא, ד - היסורים שיש לאדם בדרך-כיס, היא בסבת גלגלי הרקיע וכו', פי **"אין לה דבר מלמטה שאין לו פוכב מלמעלה"** (בראשית-רבה יו וכו', ולפי ההתנוצצות הפוכבים על המקום, בן המקום מתנהג. - והכל תלוי בפרית. וזהו (ירושלמי ברכות פ"ד ה"ד): **"כל הדרךים בחזקת ספנה"**, בחינות (במדבר כב, ל): **"ההספן הספנתי"** - היינו: שה'דרה' תלוי ב'שמירת-הפרית'.

ד. ח"א לו, ב - 'בלעם' היה כנגד 'משה' בקלפה וכו', ומחמת שהוא בקלפה, לפיכך הוא משקע ב'תאות' נאות' ביותר, כמו שפתיב (במדבר כב, ל): **"ההספן הספנתי"**.

"לך עם האנשים" (במדבר כב, לה)

ה. ת"י מוהר"ן תו - אפלו אם הוא ז"ל בעצמו מצוה ומספים לבלי להיות אצלו על ראשיה-שנה - חליכה להסתפל על זה, וצריכין לזהר מאד לבלי

"ויגד מואב מפני העם מאד פי רב הוא" (במדבר כב, ג) ביז'הר' (בלק קפד: קפה): וכל חכמתא דהוה ידע, בהוה 'צפור' הוה ידע וכו', איהו אמר 'העם', וצפרא אתיב 'ישאל', איהו אמר 'מאד', וצפרא אתיב 'רב' - על שום 'רב עלאה' דאזיל בהו. שבועין זמנין צפצפו דא ודא, איהו אמר 'דל', וצפרא אמר 'רב', פדין דחיל, דכתיב: **"ויגד מואב מפני העם מאד פי רב הוא"** - 'רב הוא' ודאי וכו', מאי 'מאד' - יתיר ממותא. **"פי רב הוא"** - דהא פדין איהו הוה 'רב', ו'רב' הוה זעיר, דכתיב (עובדיה א, ב): **"הנה קטן נתתה בגוים"**. ו'ישאל' הוה 'רב' באתר 'עשו', דכתיב ביה (בראשית כה, כג): **"ורב"** [יעבד צעיר], וכו', ועל דא **"את כל אשר עשה"**. ועל דא **"פי רב הוא"** - באתר ד'רב בוקרא קדישא', דכתיב (שמות ה, כב): **"בני בכרי ישאל"**.

א. ח"א ת, ב-ג - עקר ה'רוח-חיים' מקבלין מהצדיק והרב שבדור וכו'.

אך רשעים "הדוברים על צדיק עתק בגאון ובוז" (תהלים לא, יט), מאין מקבלין הם ה'רוח' להשלים החפרון?!

אך דע: שיש 'רב דקלפה', והוא בחינת 'עשו', כמו שפתיב ב'עשו' (בראשית לג, ט): **"יש לי רב"**. והוא בחינת (שם לו, מ): **"אלופי עשו"**, וכמו שתרגם אונקלוס: **"דרבני עשו"** - בחינת ה'רב דקלפה' - ומהם מקבלין הרשעים ה'רוח', והוא בחינת 'רוח הטמאה' וכו'.

אך הדבוק בצדיקים - מקבל ה'רוח-חיים', 'שלמות החפרון', מהצדיק והרב דקדשה'.

"ההספן הספנתי" (במדבר כב, ל)

ב. ח"א ל, ד-נסוף - השכל התחתון, הוא בחינות 'מלכות', שהוא בחינות 'חכמה תתאה' שפכל עולם ועולם, שמנהיג אותו העולם. שזה השכל של ההנהגה

לשאל אותו שום שאלה על זה, פי הוא ישיב בודאי
לבלי להיות, ואף-על-פי-כן בנקדת האמת לאמתו
צריכין להיות דיקא.

וענין זה נוגע למה שאמרנו רז"ל (מפות י): **"בדרך
שאדם רוצה לילך מוליכין אותו"** - על פסוק (במדבר
כב, לה): **"לך עם האנשים"**.

וענין זה ראינו מרבנו ז"ל כמה פעמים, בפרט בענין
'ראשיהשנה' - שהיו אנשים שהיו להם מניעות, ושאלו
אותו. והשיב להם: **"שלא יהיו על ראשיהשנה!"**

והתחילו להתעקש: **"הלא שמענו מכם גדל האזהרה
להיות אצלכם על ראשיהשנה!"** - ועשה עצמו
במקפיד עליהם, ונער בהם: **"שלא ידברו יותר!"** - וכן
עשו, ולא באו על ראשיהשנה.

ואף-על-פי-כן, אנחנו זכינו להיות רגילים לעמד לפניו,
שמענו והבננו ברמז ובפרוש: **"שפנימיות רצונו אינו
נוחה בזה כלל!"** - רק הוא מכרח לומר להם כן,
מחמת ששואלים אותו על זה!

וכן נוהג לדורות: שכששואלין להרב והמנהיג על דבר
שיש בו כעין מסירת-נפש, צריך להשיב **"לאו!"** - אף-
על-פי שבאמת לאמתו רצונו שימסר נפשו וישבר כל
המניעות.

"מן ארם ינחני בלק" (במדבר כג, ז)

ו. ח"א יט, ד - **"עץ הדעת טוב ורע"** (בראשית ב, ט), זה
לשון 'תרגום', שהוא 'אמצעי' בין 'לשון-הקדש'
ולשון של שבעין עממין. לפעמים הוא בחינת
'משכיל', ולפעמים בחינת 'משכל'. זה בחינת "אשת
כסילות" (משלי ט, יג), שהולך ומפתה ה'דוחי-הקדש',
'לשון-הקדש', 'אשה חכמה', בחינת "חכמות נשים"
(שם יד, א), ומטיל בה זחמא.

ו'אשת כסילות' הזאת, מפתה ה'אשה חכמה' על-ידי
"אשה משכלת" (שם יט, ד), כי עקר תגברת הקלפה אינו
אלא על-ידי לשון 'תרגום', בבחינת (דברים כו, ה):
"ארמי אבד אבי"; ובבחינת (במדבר כג, ז): **"מן ארם
ינחני בלק"**, שהוא לשון 'תרגום', לשון 'ארמי',
שדרך שם מתעוררים לינק מהקדשה. - ועקר בנינה
ושלמות 'לשון-הקדש', אינו אלא על-ידי שפמילין הרע
של ה'תרגום', ומעלין הטוב שב'תרגום' ל'לשון-הקדש'
וכו'.

"ויקחהו שדה צפים" (במדבר כג, יד)

ז. ח"א סה, ב-ד - אילנות ועשבים, הם בחינת נשמות
קדושות. ובשהנשמות עושין פרות, שעושין רצונו
של מקום - אזי מאירין עיני 'בעל השדה' שעוסק

בצרך תקונם, ויכולין להיות 'צופין' ורואין במקום
שצריך, וזה בחינת: **"שדה צפים"** (במדבר כג, יד).

אבל כשאין עושין רצונו יתברך חס-ושלום - אזי
נתחשכים עיניו. וזה בחינת: **"שדה בוכים"** (אחלות
פי"ח מ"ד; מועד-קטן ה:), פי 'בכי' הוא 'קלקול הראות', כמו
שכתוב (קהלת יב, ב): **"ושבו העינים אחר הגשם"**, ודרשו
רז"ל (שבת קנא:): **"זה הראות שהולך אחר הבכי"**.

וכשעיניו מאירות וצופות בבחינת **"שדה צופים"** -
אזי יכול להסתכל בכל אחד ואחד להביאו אל
התכלית וכו', ואזי יכול לעשות אחד מכל התפלה וכו'.
וכשרואה באחד שרחוק מהתכלית, אזי אין תפלתו עדין
בשלמות פראוי, פי אינו יכול לעשות אחד מכל התפלה
וכו' (עין בפנים).

וזה בחינות (שבת קד:): **"מנצפ"ך צופים אמרו"** וכו',
שתקנו הי בתחלת תבה והי בסוף תבה. **"צופים"** - זה
בחינת ה'בעל-השדה', כשעיניו בבחינת 'שדה
צופים', אזי יכול לתקן ולהסתכל על אותם שהם
סמוכים אל התכלית, וכשעומדים בסוף התפלה עדין
הם ב'תחלת התבה', ועל אותם שהם רחוקים מהתכלית,
והם בחינת 'סוף תבה' וכו', ומתקנים אותם, ומביאים
אותם אל התכלית.

"לא איש איל ויכזב" (במדבר כג, יט)

ח. ח"א סו, ג - 'א-ל', הוא בחינת 'אמת' - בחינת
(במדבר כג, יט): **"לא איש אל ויכזב"**, שהוא בחינת
'יעקב', כמו שאמרנו רז"ל (מגלה יח): **"מנין שקראו
הקדוש-ברוך-הוא ליעקב א-ל, שנאמר: ויקרא לו
אל אלקי"** וכו' (בראשית לג, כ) - פי 'יעקב' בחינת 'אמת'.

ט. ח"ב ב, ד - 'א-ל', זה בחינת 'תפלה', פי 'א-ל' על-
שם הפח שהוא תקיף ובעל היכלת, ועל-ידי ה'תפלה'
נקראין 'ישראל' בשם 'א-ל', בבחינת (מגלה יח): **"מנין
שקראו הקדוש-ברוך-הוא ליעקב א-ל, שנאמר: ויקרא
לו א-ל"** וכו' (בראשית לג, כ). פי על-ידי התפלה, כביכול
אנו לוקחין לעצמנו הפח ממנו יתברך, פי אנו
מבטלין גזרותיו. - ועל-כן נקראין 'ישראל', 'א-ל'.

וכמו שאמרנו רז"ל (ירושלמי תענית פ"ב ה"א, על במדבר כג, יט):
"לא איש אל ויכזב", **"לא איש הוא"** [משה רבנו]
שעשה דברי 'א-ל' ככזב" - פי על-ידי התפלה,
מבטלין גזרותיו יתברך, ואזי ישראל נקראין 'א-ל'.

"הנה ברך לקחתי וברך ולא אשיבנה" (במדבר כג, כ)

י. ח"א לו, ו - זה הוא כלל גדול: פי "מפי עליון לא
תצא" (איכה ג, לח) פי-אם אור פשוט'. אף לפי בחינת כלי

המקבל האור, כך נצטיר האור בתוכו וכו'. פי אור הפשוט' הפא מלעיל - הוא בחינת 'קמיץ וסתים'. אך לפי בחינת הכלי המקבלים - הוא בחינת 'צירי', שנצטיר האור לפי בחינת הכלי.

ועליבן פתיב בבלעם (במדבר כג, ט): "הנה ברך לקחתי" - ב'קמיץ'. "וברך ולא אשיבנו" - ב'צירי'. פי אפלו הלקיחה שהיא בבחינת 'קמיץ וסתים', היא בבחינת 'ברך'. ראיה לזה: פי הוא היה רוצה להצטיר לפי בחינת הכלי שלו, בחינת 'קללה', ולא היה יכול להשיב ולצרף ולהצטיר כלל לפי בחינתו. וזה: "וברך ולא אשיבנו". ומפני שהיה בשעת לקיחה, הוא בחינת 'ברך' וכו'.

וזה שפתוב (דברים יא, טו): "ראה אנכי נתן לפניכם ברכה וקללה", לפניכם ברכה וקללה' דיקא, פי 'למעלה' הוא בבחינת 'קמיץ', שקמיץ וסתים. פי מלפני הקדוש-ברוך הוא יוצא אור פשוט, אותיות פשוטים. אבל לפניכם למטה, נצטיר' האור לפי בחינת הכלי שיש לו. פי לפי האדם פן נעשה הצרף. אם הוא אדם טוב, נעשה צרף של ברכה. ואם לאו, להפך.

ובשביל זה יעץ בלעם לבלק להכשילם בדבר ערוה - כדי לקלקל כליהם.

וזה שהתמיה את עצמו בלעם על-זה: "הנה ברך לקחתי, וברך ולא אשיבנה"? 'ברך בקמיץ - גם לקחתי משמע, ברצונו לקח.

[ועין באריכות בלקוטי-הלכות: ברכות-התורה א / קריאת-שמע ד / קריאת-שמע-שעל-המטה א / פסח ה / יין-נסף ד / נזקרי-שכנים ב].

"לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל"
(במדבר כג, כא)

יא. ח"א לא, בסוף - מאד יקר הכסופין וההשתוקקות לדבר שבקדשה, פי על-ידי ה'כסופין' נעשין נפשות'. שעל-ידי שנכסף ומשתוקק לדבר - אזי לפי הכסופין וההשתוקקות, נעשו נקודות, ונצטירין ה'אותיות' שבתוך הדבר שהוא נכסף - שהם בחינת 'נפש' שמקבלין על-ידי ה'כסופין'.

הינו: אם נכסף לדבר טוב, נעשה מהכסופין נפש קדושה, וכן להפך אם נכסף לרע' חסוֹשלוֹם.

וכדי שתצא הנפש מבח אל הפעל, צריך לדבר בפה הכסופין וההשתוקקות וכו', ועל-ידי-זה נגמרין ויוצאין הנפשות וכו', ונצטירו ונעשין כלי לקבל טוב וכו'.

וזה שאמרו רז"ל (ביצה טז, על שמות לא, יז): "וינפש, ביון ששבת, וי אבדה נפש". הינו: שבתחלת השבת שאריך לקבל נפש יתרה, אנו זוכרין מ'אבדת הנפש'

בחל, ואומרים: "וינפש, וי אבדה נפש", ומתחילין להתנגע אחריה. ועל-ידי-זה בעצמו שאנו מתנגעין אחר הנפש, מזה בעצמו נתהוה הנפש היתרה'.

וזה שפתוב (במדבר כג, כא): "לא הביט און ביעקב" - על דרך שדרשו רז"ל (קדושין לטז): "מהשבה רעה אין הקדוש-ברוך הוא מצרפה למעשה". וזהו: "לא הביט און", ראשי-תבות: "וי אבדה נפש" (ביצה שם), שהוא בחינות 'השתוקקות וכסופין' - הינו: שהשתוקקות וכסופין רעים אין הקדוש-ברוך הוא מצרף. - וזה: "לא הביט און ביעקב".

יב. ח"ב יז - דרך השם-יתברך, להביט על הטובות שעושין - ואף שנמצא בהם גם-כן מה שאינו טוב, אינו מסתכל על-זה. כמו שפתוב (במדבר כג, כא): "לא הביט און ביעקב", [ופרש רש"י: "לא הביט הקדוש-ברוך הוא און שביעקב" - שכשחן עוברין על דבריו, אינו מדקדק אחריהם להתבונן באוניות (און) שלהם ובעמלן שהם עוברים על דתו].

מכל-שכן שהאדם אסור לו להביט על חברו לרעה, למצא בו דוקא מה שאינו טוב, ולהפש למצא פגמים בעבודת חברו. רק אדרבא, מחיב להביט רק על הטוב.

יג. ספר המדות בטחון ח"ב ג; הרהורים ח"ב ג - מי שנשמר מהרהורי עבודה-זרה - זוכה בכל-פעם ל'בטחון', עד שאינו דואג מה יאכל למחר. והוא במדרגת (תהלים סח, ט): "ברוך ה' יום יום". ועל-ידי-זה [הקדוש-ברוך-הוא] "לא הביט און ולא ראה עמל בו" (במדבר כג, כא), וכל הנוגע בו כאלו נוגע בבת-עיניו.

"ה' אלקיו עמו ותרועת מלך בו"
(במדבר כג, כא)

יד. ח"ב ת, יא - 'תרועה', זה בחינת 'רוח נבואה', בבחינת (במדבר כג, כא): "ה' אלקיו עמו ותרועת מלך בו", ותרועמו: "ושכינת מלכיהון בהון": הינו: 'השראת השכינה', בחינת 'נבואה'.

טו. שיחות הר"ן קב - "ה' אלקיו עמו ותרועת מלך בו" (במדבר כג, כא). 'ותרועת' - לשון 'שבירה', כמו שפתוב (תהלים ב, ט): "תרעם בשבט ברזל". - הינו: כשמשברין ה'כפירות' - אזי: "מלך בו" - שמוצאין המלך יתברך גם בתוך הכפירות עצמן, פי גם בהכפירות בעצמן מלכש חיותו יתברך.

"פעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל-ל"
(במדבר כג, כג)

טז. ח"ב א, א - איש הישראלי נברא, שיהיה לו ממשלה על המלאכים, וזה התכלית והסוף של ישראל, כמו שאמרו רז"ל (ירושלמי שבת פ"ב): "עתידין

צדיקים שיהיה מחצתן לפנים ממלאכי השרת", שנאמר (במדבר כג, כג): **"בעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אי-ל" - שהמלאכים יצטרכו לשאל מישראל, בשירצו לידע מה פעל אי-ל.**

יצריך כל-אחד לראות שיבוא לזה התכלית, שיהיה לו ממשלה על מלאכים. - אך צריך לשמר עצמו מאד, שלא יקנאו בו מלאכי השרת ויפילו אותו חסיושלום.

יז. ח"ב ז, י - עליידי בכליות בן ותלמיד, עליידי זה מי שהוא איש-חיל, יכול לקבל בעת האכילה הארת הרצון, שיאיר לו הרצון בעת האכילה, וישתוקק ויכסף מאד אליו יתברך ברצון מפלג וכו'.

[בלקוטר-עצות, 'אכילה' טז: מי שזוכה לרבי אמתי שידע להאיר הארה הקדושה בישראל פראוי, והוא איש חיל ולא להפך שקורין 'שלימזלניק', עליידי זה יכול לקבל בעת האכילה הארת הרצון המפלג, והינו שיאיר לו הרצון בעת האכילה, וישתוקק ויכסף מאד אליו יתברך, ברצון מפלג בלי שעור בלי שום ידיעה, שלא ידע כלל מה הוא רוצה, רק רצון פשוט בכלות הנפש אליו יתברך].

וזה בחינת (תהלים קמה, טו): **"ואתה נותן להם את אכלם בעתו".** **"בעתו"** - זה בחינת 'הארת הרצון', בחינת (במדבר כג, כג): **"בעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אי-ל" - כמו שאמרו רז"ל (ירושלמי שבת פ"ב):** **"עתידין צדיקים שיהיה מחצתן לפנים ממלאכי השרת".** **"מחצה"** - זה בחינת 'מקיפים', ה'מחצה' של ה'שכל'.

ולעתיד יהיה מחצות המקיפים של הצדיקים, למעלה ממקיפים של מלאכי השרת, ואז יהיה השגתם בחינת 'מ"ה', בחינת: **"מ"ה פעל אי-ל" -** בחינת 'הארת הרצון' שהוא למעלה מן הכל.

ומה שמתגלה 'הארת הרצון' בעת האכילה דוקא - כי ה'פרנסה' נמשך מה'מלכות' וכו', ועליבן מי שרוצה לקבל פרנסה, צריך שיהיה לו קצת ממשלה וכו', וה'מלכות' מקבל ה'פרנסה' מן ה'ידיים' שיש ב'ידי' החכמה וכו', בבחינת (תהלים שם, טז): **"פוחת את ידך ומשביע לכל חי רצון".** הינו: שה'פרנסה' נמשכת מבחינת ה'ידיים'.

וזהו: **"ומשביע לכל חי רצון"** - בחינת 'הארת הרצון' שמתגלה בתוך הפרנסה, בבחינת: **"ואתה נותן להם את אכלם בעתו"** כנ"ל וכו'.

וזהו (תהלים קד, כז): **"לתת אכלם בעתו", 'בעתו' דוקא,** בחינת 'הארת הרצון' שמתגלה בתוך הפרנסה, שהוא בחינת: **"בעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אי-ל",** בחינת: **"ואתה נותן להם את אכלם בעתו",**

בחינת: **"פוחת את ידך ומשביע לכל חי רצון"** כנ"ל. - וזהו (קהלת י, יז): **"שיריך בעת יאכלו".** **'בעת',** זה בחינת 'התגלות הרצון' שמתגלה בשעת אכילה, בחינת: **"בעת יאמר וכו' כנ"ל.**

"לא ישכב עד יאכל טרף ודם חללים ישתה"

(במדבר כג, כד)

יח. ח"א יז, ג-ד-ה-ו-ז - להכניע ולבטל פסילות השכל, הוא עליידי בחינת מזבח, אכילה בפשרות. - וזה בחינת (נבחים נג): **"מזבח בחלקו של טורף",** בחינת (תהלים קיא, ה): **"טרף נתן ליראיו",** בחינת 'אכילה בפשרות', שעליידי זה מכניעין ו'טורפין' אותו, הינו הקלפות והפסילות.

ולחשלים 'פגם המזבח', 'פגם האכילה' - הוא עליידי 'גרים' - כי ה'עבודה-זרה' אין להם כח פי אם מ'פגם המזבח'. וזה שכתוב (מלאכי א, יא): **"בכל מקום מקטר ומגש לשמי".** כי כחם הוא מפגם חלקי המזבח, מהניצוץ הקדוש של ה'מזבח דקדשה' שנפל לשם. ועליידי ה'גרים' - שמשליך אמונתו אחר אמונת ישראל - מכניע ה'עבודה-זרה' שנעשה מ'פגם חלקי המזבח', וחוזרין ניצוץ חלקי המזבח למקומם, ונשלים המזבח.

וזה בחינות (במדבר כג, כד): **"לא ישכב עד יאכל טרף ודם חללים ישתה",** ותרגומו: **"ונכסי עממיא יירת".** **"יאכל טרף"** - זה בחינות 'שלמות המזבח', בחינת **"מזבח בחלקו של טורף"** כנ"ל, וזה נעשה על-ידי: **"ונכסי עממיא יירת"** - הינו עליידי 'גרים', כמו שאמרו חז"ל (בבא-בתרא מב. נג: קמט. ועוד) לענין 'ירשת הגר': **"כל הקודם בנכסי הגר, זכה".**

אך איך אפשר לעשות גרים? - עליידי 'צדקה'. כי עליידי 'צדקה' לוקח לעצמו רעים ואוהבים, ועליידי זה נדבך האויר, ונתרבה האויר הנח והזך, ואזי כשמדבר דבור הישראלי, דבור הקדוש, נכתב ונחקק בהאויר והולך ונשמע למרחוק, ואזי הדבור נכתב בספריהם של העכו"ם, והם מוצאים בספריהם הפך אמונתם, ונתגירים.

וזה מחמת בחינת ה'טוב הפבוש' תחת ידם וכו'. - ובתחלה זה ה'טוב הפבוש' זוכר שבא מקום קדוש ועליון מאד, ואחר-כך מתגברין וכובשים אותו, עד שהטוב שזכח מעלתו.

ועליידי הדבור הישראלי כנ"ל, אזי זה ה'טוב הפבוש' שם, מוצא אותו בספריהם, ונזכר מעלתו שבא מקום עליון מאד, ומתחיל להצטער ולהתגעגע שנפל מקום גבוה, ועתה פבושה בידם.

ומחמת שפבר נקשר ונתפס מאד הטוב אצלם בקשרי קשרים, על-כן כשמתחיל לחזור, מושך ותולש עמו עוד מהרע שלהם, וזה הוא בחינת הגרים, בחינת הרע שנתלש מהם עם הטוב.

ולפעמים כשהרע רואה שהטוב משתוקק וממשיך עצמו ורוצה לחזור למקומו - מתגברים על הטוב ביותר ומביאים אותו לתוך העלמה יתרה, לתוך פנימיות מחשבתם, שמתחילים לחשב מחשבות על הטוב, ומכניסים הטוב בהעלם והסתר יותר.

ואזי יוצא הטוב על-ידי הולכה שמולידים, בזרע הילודים. כי הטוב גנוז ונעלם בפנימיות מחשבתם ומחם, ומשם ההולכה. ואזי אין פה בהרע של הילודים להתגבר על הטוב שבתוכם, ויוצא הטוב על-ידי הילודים, ונעשו גרים.

וזה בחינת: "לא ישכב עד יאכל טרף" - בחינת 'שלמות המזבח' כנ"ל. "ודם חללים ישתה", ותרומו: "ונכסי עממיא יירת" - הינו בחינת 'גרים' הנ"ל.

וזה: "ונכסי עממיא" - בחינת הטוב שנתכסה אצל העפוסים, שהביאו אותו בהעלם והסתר בפנימיות מחשבתם כנ"ל, שיוצא על-ידי זרע הילודים ונעשו גרים - ועל-ידיה נשלם המזבח.

"שתם העין" (במדבר כד, ג)

יט. ח"א לו, אב - 'שבעים-פנים' של תורה, הם כנגד 'שבעים-לשון'. וזהו כלל: שכל נפש מישראל קדם שיש לה התגלות בתורה ובעבודה, מנסין ומצרפים אותה בגלות של שבעים-לשון, הינו: בתאוותיהן. וכללות 'שבעים-לשון' של מדותיהן הרעות - היא 'תאוות-נאוף'.

ו'בלעם' היה כנגד משה בקלפה וכו'. גם אותיות 'בלעם' מרמזין שהוא בקלפה כנגד התורה וכו', ע' [של בלעם] כנגד ע' פנים' וכו'. ומחמת שהוא בקלפה, לפיכך הוא משקע בתאוה הזאת ביותר.

ובשביל זה דרשו חז"ל (ברכות יב: על במדבר טו, לט): "ואחרי עיניכם, זו נאוף" [בחינת ע' הנ"ל]. - גם בלעם נקרא "שתם העין" (במדבר כד, ג טו), מחמת שהוא כלליות מדה רעה של מדות-רעות של השבעים לשון.

"וידע דעת עליון" (במדבר כד, טז)

כ. ח"א לו, ב - 'משה רבנו' הוא כלל 'התגלות התורה', שהוא בחינת 'דעת' וכו'. ו"בלעם היה כנגד משה בקלפה, כמו שכתוב (במדבר כד, טז): 'וידע דעת עליון'" (זהר בלק קצג: עץ-חיים' ש"ח פ"ד; ועוד).

גם אותיות 'בלעם' מרמזין: שהוא בקלפה כנגד התורה. כי ב' - היא התחלת התורה. ול' - היא סוף התורה. וע' - כנגד ע' פנים'. ומ' - כנגד מ' יום שנתנה תורה.

כא. ח"א מג - הדבורים של רשע 'ברי-דעת', מולידים נאוף בהשומע - פי ה'זווגים' נמשכים מה'דעת', כמו שכתוב (בראשית ד, א): "והאדם ידע את חנה אשתו".

אך יש זווג דקדשה, הוא התקשרות לצדיקים ולתורה ולהשם-יתברך, זה נמשך מ'דעת דקדשה'. וזווגים של עברה, נמשכים מ'דעת דקלפה'. - וה'דבור' הוא 'התגלות הדעת' וכו'. וכשרשע מדבר ומוציא מפיו הבלים, מוליד אוירים ארסיים של נאוף, והשומע ממנו הדבורים, מכניס בגופו אלו האוירים.

ולפיכך ב'בלעם' "שהוא בחינת 'דעת דקלפה'" (עץ-חיים ש"ח פ"ד; שער הפסוקים בלק), כמו שדרשו חז"ל (ספרי ברכה טז; במדבר-רבה יד, ט; זהר שמות כא: בלק קצג): על פסוק (דברים לד, י): "לא קם כמשה" וכו', "בישראל לא קם, אבל באמות קם, ומנו בלעם". כי 'משה' הוא 'דעת', ולזה נקרא דורו 'דור דעה' (ויקרא-רבה ט, א). ולכך "כשנטלו מואב עצה ממדין, אמרו להם: אין פה אלא בפה" (במדבר-רבה כ, ד; תנחומא בלק ג) - כי ה'פה' הוא 'התגלות הדעת'. "אמר מואב: אה אנו נבוא עליהם באדם שפחו בפה" (שם) - כי הוא גם-כן 'דעת דקלפה', כמו שכתוב (קהלת ז, יד): "את זה לעמת זה עשה אלקים".

וזה שכתוב (במדבר כד, טז): "וידע דעת עליון", ודרשו רז"ל (ברכות ז): "שידע מתי הקדוש-ברוך-הוא פועם". כי כשהדעת אינו בלשונם, אזי יש פעם, כמו שאמרו רז"ל (פסחים סו:): "כל הפועם חכמתו מסתלקת ממנו". וכשהדעת שלם אזי אין פעם, כמו שכתוב (ישעיה יא, ט): "לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי, כי מלאה הארץ דעה".

ו'בלעם' - היה מסתכל ב'דעת דקלפה', שהוא 'מותרות' של 'דעת עליון', וכשמשנתנה, ידע שהקדוש-ברוך-הוא בכעס.

נמצא: ש'בלעם' הוא 'דעת דקלפה', ועל-ידי דבוריו הוליד אוירים ארסיים של נאוף וכו'.

"אשורנו ולא קרוב" (במדבר כד, יז)

כב. ח"א נה, ד - וזהו בחינת 'פרה אדמה' (במדבר יט, ב), כמאמר הזהר (חקת קפ:): 'פרה דקבילת משור'.

"ראשית גוים עמלק" (במדבר כד, כ)

כה. ח"א י, י - "ואלה מוסיף על הראשונים"
(בראשית יד, ל, ג), בחינת 'תוספות' ו'רבוני', בחינת 'צאונה',
'עבודה זרה', כמו שכתוב (דברים ג, ז): "לא מרבכם
חשק ה'", שפרושו: 'צאונה'. - וזה בחינת: "מוסיף על
ה'ראשונים'", שהוא בחינת 'המון עמלק', כמו שכתוב
(במדבר כד, כ): **"ראשית גוים עמלק"**. - ותקונו: על-
ידי ה'רוח' של הצדיק (עין בפנים).

כו. ח"א ל, ו; ח"א קלה - אגג' מלכות עמלק, הוא
כללות הארבע מלכויות דסטרא אחרא, כמו שכתוב
(במדבר כד, כ): **"ראשית גוים עמלק"**.

כז. ח"א נו, ה - פנגד מלכות דקדשה, יש מלכות
הרשעה, הינו מלכות 'המון עמלק', כמה שכתוב (במדבר
כד, כ): "ראשית גוים עמלק".

כח. ח"ב ת, ב-ג - בפשה סטרא אחרא יונקת
מהרחמנות, מפגם הדעת - הינו 'דעת דסטרא אחרא'
שיונק על-ידי נפילת ה'דעת דקדשה', בבחינת (בראשית
ג, א): "והנחש היה ערום" - אז נפגם ה'רחמנות',
ונעשה 'בעס' ו'אכזריות'. - ועל-ידי-זה נקטן הדעת. -
ואז מתגבר 'תאות נאוף' חסו-ושלום.

ו'עמלק' - טמא את ישראל בפגם 'תאות נאוף', כמו
שכתוב (דברים כה, יח): "אשר קרף בדרך" - כי 'עמלק'
יונק מבחינת ה'דעת', בבחינת (במדבר כד, כ): "ראשית
גוים עמלק", בחינת: **"והנחש היה ערום"**. - וזה
בחינת **'מלחמת עמלק' וכו'.**

"וירא את עמלק וכו'. וירא את הקיני וכו',

ויאמר איתן מושבך" (במדבר כד, כ"א)

כט. ח"ב ה, ד-א-טו - על-ידי נפילת האמונה,
נעשין ונתחזקין 'אמונות פזביות'.

וכן להפך: **פשמעלין ומתקנין ה'אמונה' - נחלשין**
ונפלין ה'אמונות פזביות' - וחוזרין ושבין העפוש"ם
מ'אמונות פזביות' שלהם, ל'אמונתנו הקדושה,
ונעשים 'גרים' - על-ידי שנלקטין ונבררין נפילת
האמונה' שמשם יניקת אמונתם וכו'.

ומחמת שאלו ה'גרים' נעשין מ'לקיטת נפילת האמונה' -
עליכן הם מזיקין לישראל, ומכניסין גאות ונאוף
בישראל.

ועל-ידי 'קלקול המשפט', על-ידי רבנים ודנינים
שאינם כשרים, בחינת **"משפט מעקל"** (חבקות א, ד) -
על-ידי-זה בא חסו-ושלום 'טמאה הידוע'. וזה **'מעקל'**
אותיות **'עמלק',** שעל-ידו בא הטמאה הנ"ל, בבחינת
(דברים כה, יח): **"אשר קרף בדרך"**.

"פרה" - זהו בחינת 'תפלה', בחינת (הושע יד, ג):
"ונשלמה פרים שפתינו".

"דקבילת משור" - בחינת 'הסתכלות', לשון (במדבר כד,
יז): "אשורנו ולא קרוב".

פי על-ידי בחינת (תהלים קכא, א): **"אשא עיני אל**
ההרים" - נעשה בחינת 'תפלה', ויכול להתפלל - פי
לבו נתפשט ונתישר מעקמימותו שהיה לו קדם
שראה 'צדקת השם' - ויכול לראות למרחוק, ורואה
ומשיג 'צדקת השם' יתברך'.

"דרך פוכב מיַעקב וקם שבט מישראל"

(במדבר כד, יז)

כג. ח"א ו, ז - "שלשה דברים נצטוו ישראל,
להכרית זרעו של עמלק, ולבנות להם בית הבחירה,
ולמנות מלך" (סנהדרין כ).

"להכרית זרעו של עמלק" - היא בחינת 'הושע',
נקדה התחתונה של האל"ף וכו'.

"ולבנות בית הבחירה" - הוא בחינת 'משה', נקדה
העליונה של האל"ף וכו'.

"ולמנות מלך" - זה בחינת (תהלים מז, ה): "גאון יַעקב",
הוא בחינת 'רקיע', הוא"ו' שבתוך האל"ף, כמו
שכתוב (במדבר כד, יז): "דרך פוכב מיַעקב" - שקאי על
"שיקום מלך מיַעקב" (בתרגום).

"ודרך פוכב" - הוא בחינת 'רקיע' שיש בו 'פוכבים
ומזלות'.

והינו: **"מיַעקב" - פי 'יעקב איש תם ישב אהלים"**
(בראשית כה, כז), בחינת **'רקיע',** כמו שכתוב (ישעיה מ, כב):
"וימתחם באהל", וכו'. (עין בפנים באות ה, ענין ה'רקיע').

כד. ח"א ט, ב; ח"א קיב - יש שנים-עשר שבטים,
פנגד שנים-עשר מזלות (שמות יד, טו, ו), וכל שבט
ושבט יש לו נסחא מיוחדת ושער מיוחד לפגם דרך
שם תפלתו (שער-הפגנות, דרושי עלינו לשבח א), וכל שבט
מעורר בתפלתו כח מזלו שבשנים-עשר מזלות,
והמזל מאיר למטה ומגדל הצמח ושאר דבריו
הצריכים אליו.

וזה פרוש (במדבר כד, יז): **"דרך פוכב מיַעקב, וקם**
שבט מישראל". "וקם" - זה בחינת 'עמידה', בחינת
'תפלה'. כש'שבט מישראל' עומד להתפלל, על-
ידי-זה מעורר 'פוכב', וזה 'פוכב' הוא דורך ומפה
הדברים שיגדלו, כמו שאמרו חז"ל (בראשית יד, ו):
"אין לך עשב מלמטה, שאין לו פוכב ומלאך
מלמעלה שמפה אותו ואומר לו: גדל'".

וְזָהוּ (במדבר כד, כ"א): **"וַיֵּרָא אֶת הַקִּינִי, וַיֵּרָא אֶת עַמְלֹק"** - שָׁהָם סְמוּכִים זֶה לְזֶה בַּתּוֹרָה - כִּי טְמֵאָה הֵנּוּ ל', טְמֵאֵת עַמְלֹק, בָּאָה עַל־יְדֵי גֵרִים'.

וְעַל־יְדֵי קְבוּץ הַתְּלֻמִּידִים אֲצֵל הָרֶב, נִתְקַבֵּץ וְנִתְלַקֵּט חֲלָקֵי הָאֲמוּנָה. וְעַל־כֵּן נִקְרָא לַמּוֹד הָרֶב עִם הַתְּלֻמִּידִים: **"יָשִׁיבָה!"** - עַל־יֶשֶׁם קְבוּץ חֲלָקֵי הָאֲמוּנָה! בַּחֲיִנַּת (שְׁמוֹת טז, לה): **"אֲרָץ נוֹשֶׁבֶת"**, וְכוּ' - כִּי הָרֶב מְשַׁיֵּחַ עַל חֲלָקֵי הָאֲמוּנָה שֶׁל כְּלֵי־אֶחָד לְקַבְּצָם וּלְהַעֲלוֹתָם וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן הַגֵּרִים שֶׁנַּעֲשִׂין עַל־יְדֵי קְבוּצֵי הָאֲמוּנָה בְּנ"ל, נִקְרָאִים עַל־יֶשֶׁם **"יָשִׁיבָה"**, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (במדבר כד, כ"א): **"וַיֵּרָא אֶת הַקִּינִי, וַיֵּאמֶר 'אֵיתָן מוֹשְׁבֶךָ'."**

וְזָהוּ: **"אֵיתָן"** [בַּהֲפוּךְ אֲתוֹן] **"תַּנִּי"א דְּמַסִּיעַ לְךָ"** [וְעֵלָה אֲתָמֶר 'אֵיתָן מוֹשְׁבֶךָ'] (תְּקוּנַיִתָּהּ מִד. זָהָר פִּנְחָס רַחֵם. תְּצַא רַעֲט), כִּי לַמּוֹד הַיָּשִׁיבָה הוּא מַסִּיעַ לְגֵרִים, כִּי הֵם נִתְגִּירִין עַל־יְדֵי בַחֲיִנַּת הַיָּשִׁיבָה - כִּי עַל־יְדֵי רַבִּי עִם תְּלֻמִּידִים שֶׁהוּא בַחֲיִנַּת 'יָשִׁיבָה', עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשִׂין גֵּרִים, עַל־יְדֵי שֶׁנִּתְקַבְּצִין וְנִתְלַקְטִין חֲלָקֵי הָאֲמוּנָה.

"וְהִמָּה בָּכִים פָּתַח אֶהֱל מוֹעֵד" (במדבר כה, ו)
"בְּכִינ וְקוֹרִין אֶת שְׁמֵע" (תְּרַגּוּם יוֹנָתָן)

ל. ח"א לו, א-ב-ג - ע' פנים של תורה, הם בנגד ע' לשון. וְזָהוּ כֹּל: שֶׁכֵּל נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל קָדָם שֵׁישׁ לָהּ הַתְּגַלּוּת בַּתּוֹרָה וּבַעֲבוּדָה, מְנַסִּין וּמְצַרְפִּים אוֹתָהּ בְּגִלּוּת שֶׁל ע' לָשׁוֹן - בְּתַאֲוֹתֶיהָ. וּפְלִלּוּת ע' לָשׁוֹן, הִיא 'תַּאֲוַת־נְאוּף'.

וְלַפִּיכָךְ **"בְּשִׁקּוֹרִין פְּסוּק רֵאשׁוֹן שֶׁל קְרִיאַת־שְׁמֵע'**, צְרִיךְ לְהַעֲצִים עֵינָיו" (בְּרַכּוֹת יג: שֶׁלְחָן־עֲרוּךְ אֹרְחֵי־חַיִּים ס"א, ה; פְּרִיעֵי־חַיִּים שֶׁעַר קְרִיאַת־שְׁמֵעַ פ"ו), בַּבַּחֲיִנַּת: **"עוֹלִימָתָא שְׁפִירְתָּא דְּלִית לָהּ עֵינָיו"** (זָהָר מִשְׁפָּטִים צ"ה). כִּי תִקְוֹן הַרְהוּרֵי זְנוּת: שֵׁיאֲמֹר "שְׁמֵע" וּ"בְרוּךְ שֵׁם". כִּי תַאֲוַת־נְאוּף בָּאָה מֵעֵכִירַת דְּמִים, הֵינּוּ: מִטְּחוּל, לִילִית, שְׁפָחָה בִישָׂא, אֲמָא דְּעַרְב־רַב, מְלַכּוּת הַרְשָׁעָה (תְּקוּנַיִת־זָהָר נ"ב, ק"מ. תְּקוּנַיִת־זָהָר־חֲדָשׁ; וְעוֹד). וּמְלַכּוּתָא דְּשִׁמְיָא הוּא בַּבַּחֲיִנַּת 'גְּבִירְתָּא', אֲשֶׁה יֵרָאֵת ה'" (מְשָׁלִי ל"א, וְכוּ').

וּכְשֶׁמְקַבֵּל עָלָיו עַל מְלַכּוּת שְׁמִים בְּאֵלוּ הַפְּסוּקִים, כּוֹלֵל נִשְׁמָתוֹ בִּי"ב שְׁבָטֵי יִיָּהּ, כִּי בְּשָׁנֵי פְּסוּקִים אֵלוּ יֵשׁ י"ב תְּבוּת, נִגְדַּד י"ב שְׁבָטֵי יִיָּהּ, וּמ"ט אוֹתִיוֹת כְּנִגְדַּד מ"ט אוֹתִיוֹת שֶׁבְּשְׁמוֹת שְׁבָטֵי יִיָּהּ. וּמִפְּרִישׁ נִשְׁמָתוֹ מִנִּשְׁמַת עַרְב־רַב, הַבָּאִים מֵאֲשֶׁה זֹנָה, שְׁפָחָה בִישָׂא, שֶׁהִיא בַּבַּחֲיִנַּת (בְּרֵאשִׁית טז, ח): **"מִפְּנֵי שְׂרִי גְּבִירְתִּי אֲנֹכִי בְּרַחַת"**, שֶׁהַתַּאֲוָה בְּרַחַת וְנִפְרָדַת מִמֶּנָּה. - וְאִם אֵינּוּ מִשְׁתַּדֵּל לְגַרֵּשׁ הָאֲשֶׁה זֹנָה, אֲזִי הוּא בַּבַּחֲיִנַּת (מְשָׁלִי ל, כ"ג): **"שְׁפָחָה תִירֵשׁ גְּבִירְתָּהּ"**.

וְזֶה בַחֲיִנַּת 'סְגִירַת עֵינָיִם' בְּשַׁעַת 'קְבַלְתָּ עַל מְלַכּוּת שְׁמִים' - לְהוֹרֹת: שְׁעַל־יְדֵי 'קְבַלְתָּ עַל מְלַכּוּת שְׁמִים', הוּא בַּבַּחֲיִנַּת: **"עוֹלִימָתָא שְׁפִירְתָּא דְּלִית לָהּ עֵינָיו"** - שֶׁהִיא הַתַּאֲוָה שֶׁכּוֹלֵלַת הַמְּדוּת־רַעוּת שֶׁל ע' [ע"ד] לְשׁוֹנוֹת.

וְכַל־זֶה כְּשֵׁישׁ לוֹ לְאָדָם הַרְהוּר בְּאֲקֻרָאֵי בְּעֵלְמָא, אֲזִי דִי לוֹ בְּאֲמִירַת שְׁנֵי פְּסוּקִים הֵנּוּ ל. אָבֵל אִם הוּא חֶסֶד־וְשָׁלוֹם הֵגִיל בְּהַרְהוּר שֶׁל הַתַּאֲוָה הַפְּלִיאוֹת, אֲזִי צְרִיךְ גַּם־כֵּן לְהוֹרִיד דְּמַעוֹת בְּשַׁעַת 'קְבַלְתָּ מְלַכּוּת שְׁמִים' וְכוּ'.

וְזֶה שֶׁתְּרַגְּסֵם יוֹנָתָן עַל פְּסוּק (במדבר כה, ו): **"וְהִמָּה בָּכִים פָּתַח אֶהֱל מוֹעֵד"**, **"בְּכִינ וְקוֹרִין אֶת שְׁמֵע"** - וְזֶה לֹא עָשׂוּ, אֲלָא כְּדִי לְהַנְצִיל מִהַרְהוּר שֶׁל אֲשֶׁה זֹנָה, שֶׁהִיא קַלְפָּה הַקּוֹדֶמֶת לְפָרִי, וְלְבוֹא לְהַתְּגַלּוּת הַתּוֹרָה.

"וַיֵּרָא פִּינְחָס וְכוּ' וַיִּקַּם מִתּוֹךְ הָעֵדָה וַיִּקַּח רַמַּח בִּידּוֹ. וַתַּעֲצֵר הַמַּגִּפָּה" (במדבר כה, ז"ח)
"וַיַּעֲמֵד פִּינְחָס וַיַּפְלֵל וַתַּעֲצֵר הַמַּגִּפָּה" (תְּהַלִּים קו, ל)

בְּגֻמְרָא (סְנַהֲדִין מ"ד): **"וַיַּעֲמֵד פִּינְחָס וַיַּפְלֵל וַתַּעֲצֵר הַמַּגִּפָּה"** (תְּהַלִּים קו, ל). וְאָמַר רַבִּי אֲלֵעָזָר: **"וַיַּפְלֵל"** לֹא נֵאֱמַר, אֲלָא **"וַיַּפְלֵל"** מִלְּמוֹד: **שְׁעֵשָׂה פְּלִילוּת** [דִּין] **עִם קוֹנוֹ**, בָּא וְחִבְטֵן [זְמִיר וְזָבִי] לְפָנֵי הַמְּקוֹם, אָמַר לְפָנָיו: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עַל אֵלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל עַשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אֱלֹהֵי מִיִּשְׂרָאֵל? דְּכַתִּיב (במדבר כה, ט): **"וַיִּהְיוּ הַמַּתִּים בַּמַּגִּפָּה אֲרַבְּעָה וְעֶשְׂרִים אֲלֶיךָ"**.

בְּמִדְרָשׁ (במדבר־רַבָּה כ, כ"ה; תַּנְחוּמָא בְּלַק כ"א): כְּשֶׁרָאָה פִּנְחָס שֶׁמְבַקֵּשׁ לְכַלּוֹתָן, חִבְטֵן [זְמִיר וְזָבִי] בְּקַרְקַע, וַעֲמַד וְהַתְּפַלֵּל וְסִלְקוּ (הַמַּגִּפָּה). הֵדָא הוּא דְּכַתִּיב (תְּהַלִּים קו, ל): **"וַיַּעֲמֵד פִּינְחָס וַיַּפְלֵל"**, שֶׁהוּא עוֹשֶׂה אֶת הַדִּין, שֶׁנֵּאֱמַר (שְׁמוֹת כ"א, כ"ב): **"וַיִּנָּתַן בַּפְּלִים"**.

בְּזָהָר (פִּנְחָס ר"ו): תַּא חֲזִי: פִּנְחָס קָאִים קָמִי דִּינָא תְּקִיפָא דִּיצְחָק, וְסַתִּים פְּרָצָה, בְּגִין כּוּד אֲשִׁלִּים לְגַבֵּי פִּנְחָס רָזָא דִּיצְחָק. קָם קָמִי פְּרָצָה דְּכַתִּיב (תְּהַלִּים קו, ל): **"וַיַּעֲמֵד פִּנְחָס וַיַּפְלֵל"**. קָם בְּפְרָצָה קָמִי דִּינָא דִּיצְחָק, בְּגִין לֹאֲגָנָא עַל־יְהוּ דִּיִּשְׂרָאֵל. וּבְגִין דָּא כְּלִיל דָּא וְדָא בְּחוּשְׁבָנָא, פִּינְחָס פְּמַנִּין יִצְחָק.

ל"א. ח"א לח, ז - ה'תפלה' נקרא 'עמוד', על-ישים (תְּהַלִּים קו, ל): **"וַיַּעֲמֵד פִּינְחָס"**.

ל"ב. ח"א עה - בחינה זאת של ברור הניצוצות נעשה בכל יום עד ביאת המשיח, עד שיתקיים (זְכַרְיָה י"ד, ד): **"וַיַּעֲמְדוּ רַגְלָיו בַּיּוֹם הַהוּא עַל הַר הַזֵּיתִים"**. כִּי עַקֵּר 'תְּקוּן הַנִּיצוּצוֹת' הוּא בַּבַּחֲיִנַּת 'רַגְלָיו'. כִּי 'תּוֹרָה וְתַפְלָה' הֵם בַּחֲיִנַּת 'עַמִּידָה', שֶׁהוּא בַּחֲיִנַּת 'רַגְלָיו'. 'תּוֹרָה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים ה, כ"ז): **"וְאֵתָה פֶה עֲמַד עַמִּידִי"**. וְכַתִּיב (שְׁמוֹת י"ט, י"ז): **"וַיִּתְיַצְבוּ בְּתַהֲתִית הָהָר"**. וְתַפְלָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהַלִּים קו, ל): **"וַיַּעֲמֵד פִּינְחָס וַיַּפְלֵל"**. (עֵינ עוֹד בַּפְּנִים).

ל"ג. ח"ב ה, ב-ג-יב - עקר התפלה היא רחמים ותחנונים (אָבוֹת פ"ב מ"ג), **ועקר הרחמים תלוי ב'דעת' - וכשהפטר-א-אחרא יונקת מהרחמנות,**

מפגם הדעת, נפגם הרחמנות ונעשה פעם ואכזריות. ועל-ידי-זה נקטן הדעת וכו'. - ואז מתגבר תאות נאוף חס-ושלום וכו'. - ואז אי-אפשר להתפלל בבחינת ד'חמים ותחנונים, ואז התפלה בבחינת דין. ואז הסטרא-אחרא בולעת את התפלה חס-ושלום.

ואז פשיש פגם 'תאות-נאוף', שאז התפלה בבחינת דין, והסטרא-אחרא בולעת אותה - צריכין 'בעל-ב' גדול שיוכל להתפלל תפלה בבחינת דין - כמו 'פינחס' בעת שקנא על 'מעשה זמרי', שהצרך להתפלל 'תפלה בבחינת דין, כמו שפתוב (תהלים קו, ל): "ויעמד פינחס ויפלל". - ודרשו רז"ל (סנהדרין מד): "שעשה פלילות [דין] עם קונו" - פי קנא על 'מעשה זמרי', שהוא בחינת (איוב לא, יא): "כי היא זמה והוא עון פלילים", הינו: שהוא עון שצריכין לזה 'תפלה בבחינת דין, שהוא בחינת 'פלילים'.

והסטרא-אחרא רוצה לבלע גם התפלה הזאת - אך היא עומדת בבית-הבליעה שלה, ומכרחת על-ידי-זה להקיא כל מה שבלעה, כל הקדשות של הדעת והרחמנות והתפלות שבלע, בבחינת (איוב כ, טו): "חיל בלע ויקאנו". ולא די שהוא מקיא ומוציא כל הקדשה שבלע, אף גם מכרח להקיא ולהוציא עצמות החיות שלו ממש, מקרבו ומבטנו, בבחינת (שם): "מבטנו ירשנו אי ל". - וזהו בחינת גרים שמתגירין, שהיו תחלה מעצמות הסטרא-אחרא ממש, ועכשו חוזרין אל הקדשה. - ועל-ידי הגרים שמתגירין, נתרבה ונתגדל כבודו ותרבו.

וזה בחינת ה'ראה' - פי זה ה'בעל-ב' הנ"ל שמתפלל תפלה בבחינת דין, שעל-ידי-זה מוציא כל הקדשה מהסטרא-אחרא, בחינת "ויעמד פינחס ויפלל", הוא בחינת (משלי כה, יג): "ציר נאמן לשלחיו", פי הוא מוסר נפשו בשביל ישראל. וזה בחינת ה'ראה, בבחינת (שם): "כצנת שלג ביום קציר כן ציר נאמן לשלחיו" - ו'צנה וקרירות' הוא בחינת ה'ראה' וכו'.

"עושה מעשה זמרי, ומבקש שכר פנינחס"
(סוטה כב)

לד. ח"א עט - "שבו איש תחתיו" (שמות טז, כט), הינו תחת מדרגתו, שפל ממה שהוא. ועל-כפלי-פנים: "אל יצא איש ממקומו" (שם), הינו למעלה מדרגתו, כגון "עושה מעשה זמרי ומבקש שכר פנינחס" (סוטה כב). (עין בקטע הפא התורה דב ל'כס).

לה. פתביד רבנו ז"ל "רב לכם" (נדרים בסוף הספר) - ה'עולם-הבא' נקרא 'שבת', וגם ב'שבת' נפתחין 'שערי

בינה, להתבונן האדם בעצמו: "היכן המקום אשר הוא עומד!"
פי ב'חולי' - משקע בטרדות, ואינו יכול להתבונן היטב הדק.

אבל אם יש לו בחינת 'שבת' --- בחינת 'עולם-הבא', בחינת 'התבוננות' - שיתבונן בעצמו: "היכן המקום שעומד שם!" - "שלא יהיה עושה מעשה זמרי, ומבקש שכר פנינחס" (סוטה כב) - שאינו מבין המקום שהוא עומד, פי לפעמים עומד במדרגה הפחותה שבכלם, ונדמה לו שעומד במקום גדול --- אזי אינו נופל בגדלות, ואינו מבקש 'שכר פנינחס'.

ובשביל זה נקרא בחינת 'שבת' - פי ב'שבת' יכול להתבונן בעצמו. וגם איתא ב'זהר-הקדוש' (תקוני-זהר קכו): "שב"ת - שיי"ן ב"ת, תלת גונין דעינא ו'בת' עין", בחינת 'עיני השכל'. נמצא: 'שבת' נקרא 'עין' לראות (עין לקוטי-מוהר"ן ח"ב סז).

וזה שאמר משה (שמות כז, כט): "ראו פי ה' נתן לכם השבת וגו', שבו איש תחתיו, אל יצא איש ממקומו ביום השביעי".

"ראו פי ה' נתן לכם השבת" - דהינו: פשיש לכם בחינת 'שבת', אז תראו ותבוננו היטב: "היכן המקום שאתם שם!" - שלא תהיו "עושים מעשה זמרי ומבקשים שכר פנינחס".

על-פן: "שבו איש תחתיו" - הינו: כל אחד ואחד יחשב בעיני עצמו ללא כלום, הינו: שיחשב בעיני עצמו, במדרגה הפחותה שהוא 'תחת מדרגתו' (עין לקוטי-מוהר"ן ח"א יד, ה; וח"א עט).

ואם אין אתה יכול לבא לידי ענוה זו - על-כפלי-פנים: "אל יצא איש ממקומו" - הינו: "שלא יהא עושה מעשה זמרי ומבקש שכר פנינחס".

על-ידי נתינת התורה לישראל נתגדל 'בלעם'

לו. ח"ב נז - פשעדיק גדול אמתי מגלה תורה, חדושים נפלאים ונוראים, הוא טובה להקטנים במעלה, שעל-ידי-זה נתגדל הקטן במעלה, שהכל רצים ובאים אליו.

וגם בהסטרא-אחרא נתגדל אחד על-ידי-זה. כמו שמצינו בבלעם: "כשנתן השם-יתברך את התורה לישראל, באו כל האמות לבלעם" (זבחים קטז) - ובאו אליו כל העולם, ועמד עצמו על איזה פסוק ואמר להם תורה.

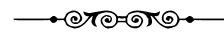
פי אז פשבאו אליו, שאלו אותו מה ששאלו "ה' למבול ישב"? (תהלים כט, י) והוא עמד על פסוק,

והשיב להם: "ה' עז וכו'" (שם שם, יא). - נמצא: שעלי ידי נתינת התורה לישראל נתגדל בלעם. - וכן בישראל בעצמן שהם בקדושה, ואינם באים חסיושלום לבלעם וכיזא בו.

אך כשצדיק גדול אמתי מגלה חדושים, ונעשה רעש גדול שזה מגלה חדושים נוראים באלו - אזי בלם מתקבצים ובאים לאיזה קטן במעלה, ונאספים אצלו לשמע ממנו, מחמת הרעש שנעשה על-ידי החדושים שמגלה הצדיק הגדול, והוא עומד עצמו על איזה פסוק, ואומר להם מה שאומר.

רבנו ז"ל עוסק להכניע 'בלעם הרשע'

לז. חיי מוהר"ן רמד - פעם אחת ספר רבנו ז"ל לפני בדרך קבלנא, על גדל היסורים שיש לו. שאמר: "שהוא מכרח לחשב במחשבתו בכל יום, את 'בלעם', בתוך תפלתו", ולא ספר יותר. והמוכן מדבריו בפשיטות: "שהוא צריך בכל יום בשעת התפלה, להכניע את 'בלעם הרשע', לבטל טמאתו מן העולם".

המפתח ללקוטי הלכות

- ענין 'בלק' ו'בלעם' -

לח. ברפת השחר ה, עב-עג (עפ"י ליקו"מ ח"ב ד, זאת הערבים) - 'בלק' ו'בלעם', הם בחינת 'חיות רעות' ו'מצח-הנחש' - שרוצים להתגבר בכל-פעם פנגד ישראל עם קדוש, על שהם חזקים באמונת הרצון.

פי "בלק" - שבא ללך דמן של ישראל" (פסיקתא זוטרתא פרשת בלק) - הוא בחינת 'חיות רעות', 'חכמי' הטבע, הדורסים וטורפים רבים מבני עמנו - בחינת המסיתים והמדיחים וכו'.

אבל כל כח 'בלק' - הוא מ'בלעם הרשע' - שהוא בחינת 'שרש חכמת הטבע', בחינת 'מצח-הנחש' בעצמו - שהוא בחינת 'רשע ירא' [א פרומער רשע], שהראה עצמו כצדיק וכפרוש, ולא רדף אחר הזנות, ובאמת היה מאוס תועבותיו יותר מבלם, כי בצנעה עשה מעשה אישות עם אתונו (סנהדרין קה:).

וכן נמצאים גם עתה רשעים פאלה בראשי הכתות שלהם, וברבם נודע אחר-כך לכל דרכיהם

ומעשיהם הרעים, וכנפר מתוך ספריהם ודעותיהם הרעות שהם חותרים לסתר חסיושלום כל דרכי התורה והאמונה הקדושה וכו'. ועל-כך נקרא 'בלעם' - שרוצה 'לבלע' ולהעלים ולהסתיר הכל.

וזה שאיתא בדבריו ז"ל (ח"א לו - נמצא לעיל): "ש'בלע"ם' הוא בקלפה, פנגד כל התורה שנתנה על-ידי משה רבנו' - ב' פנגד ב' דבראשית 'התחלת התורה', ל' פנגד 'סוף התורה' שמסימת בל', ע' פנגד ע' פנים, מ' פנגד מ' יום שנתנה תורה". - הינו: שהיא קלפה טמאה כל-כך, שרוצה להסתיר ולהעלים נפלאות נוראות ונשגבות פאלה, שמבארים באתגליא ובאתפסיא בכל התורה פלה מן ב' ד'בראשית" עד ל' של 'לעיני כל ישראל', וכו', ולומר שהכל מרמז על דברי חכמות היונים אריסטו וחביריו ימח-שםם וכו' - כי הוא בחינת 'מצח-הנחש', 'שרש חכמת הטבע', וכנ"ל.

ועל-כך פשראה בלק שישראל מתגברים שלא בדרך הטבע, עד שלא היה לו כח בעצמו לנצחם - שלח אחרי 'בלעם' שהוא 'שרש חכמת הטבע', אוכל בכחו יוכל לנצחם חסיושלום.

וזה שכתוב (זהר בלק קפד: קצט:): "שעבדא דבלק היה בעבדא על-ידי איזה גוף טמא וכו', ומעשה בלעם היה רק בפיו". כי 'בלק' הוא בחינת 'חיות רעות' שמתגברים על-ידי תאוות הגוף וכו'. ו'בלעם' היה טמא יותר ויותר, והתחכם יותר, והחביא והסתיר רשעתו, וכל כחו היה 'בפיו', שהיה יודע בפנים ושמות הטמאה הרבה וכו', וכל החכמות של 'חכמי הטבע' של כל המחקרים של עכשו הכלולים בהם וכו', בחינת 'מצח הנחש' כנ"ל.

"ויאמר מואב אל זקני מדין" (במדבר כב, ד)

לט. ברפת השחר ה, עב-פג-פה (עפ"י ליקו"מ ח"ב ד, זאת הערבים) - 'בלק' ו'בלעם', הם בחינת 'חיות רעות' ו'מצח-הנחש' - שרוצים להתגבר בכל-פעם פנגד ישראל עם קדוש, על שהם חזקים באמונת הרצון.

"בלק" - הוא בחינת 'חיות רעות', 'חכמי הטבע', הדורסים וטורפים וכו'. ו"בלעם" - הוא בחינת 'שרש חכמת הטבע', בחינת 'מצח-הנחש' בעצמו. ו"יניקתם" - הוא מ'זקני הדור' שאין בהם שלמות.

יזה (במדבר כב, ד): "ויאמר מואב אל זקני מדין וכו', ובלק בן צפור מלך למואב" וכו'. "בלק מלך מואב" - זה בחינת 'חיות דעות' הדורסים וטורפים כנ"ל. ועליבן הוא בחינת "מלך מואב" - פי עקר התגברותם, הוא על-ידי 'תאנות נאוף' שהוא בחינת 'מואב', שנמשכים מבחינת 'מצח אשה זונה', שהוא המעשה של בנות לוט (בראשית יט), ועליבן גם עתה רצו להכשיל את ישראל על-ידי 'בנות מואב' - פי עקר טעות ה'מחקרים' של 'חכמי הטבע', הוא על-ידי שהם פרוכים מאד אחר תאוה זאת.

ועליבן לקחו עצה מ"זקני מדין" - זה בחינת 'זקני הדור שאין בהם שלמות וכו' - שעל-ידם מתגבר ה'דין' וה'רגז', הפך ה'רצון', כמו שפיתוב שם בהתורה.

ועליבן נקראים: "זקני מדין" - לשון 'דין' ורגז. פי 'זקנים דקדושה', מתחדשים בכל יום וכו', פי מתגברים להוסיף בכל יום קדושה ודעת, ולהתחיל לעבד השם-יתברך בכל יום מחדש וכו', ועל-ידי-זה ממשיכין רצונות טובות וחסדים חדשים בכל יום וכו'.

פי עקר פח ה'יצר-הרע' הוא מ'דינים' ו'רגז'. ו"בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו" (ספ"ה נב: קדושין ל:), ומי שאינו מתגבר כנגדו פראוי - נדמה לו כאלו אפס תקנה חסוֹשֶׁלֹום לעמד כנגדו, פי כבר נזקן במעשיו וברגילותיו וכו', פי ה'יצר-הרע' נקרא: "מלך זקן וכסיל" (קהלת ד, יג). ועליבן הזהיר רבנו ז"ל מאד מאד וצעק בקול גדול: "לבלי להיות זקן חסוֹשֶׁלֹום" (שיחות הר"ן נא).

אבל המקרבים לה'צדיק-האמת, שהוא בחינת 'זקן דקדושה' - הם נזהרים לבלי לפל חסוֹשֶׁלֹום לידי זקנה לעולם, ואיך שהוא איך שעובר על האדם בכל יום, הם מאמינים שכל יום ויום שבא לעולם הוא ענין חדש לגמרי, פי "השם-יתברך מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית" (תפלת שחרית), ומאמינים בחסדו הגדול שאינו נפסק לעולם וכו', ועל-ידי-זה מתגברים בסיוע דלעלא - להוסיף בכל יום אור קדושה ודעת, שעל-ידי-זה מאיר התגלות הרצון בכל יום יותר ויותר.

אבל להפך: 'זקני הדור שאין בהם שלמות', הם בחינת "זקני מדין", בחינת 'תקף הדין והרגז'

וכנ"ל. ומהם נטל עצה 'בלק ומואב', שהם בחינת 'חיות דעות', בחינת 'חכמי הטבע' כנ"ל.

יזה שאמרו רז"ל (במדבר רבה כ, ד): "והלא מעולם הם שונאים זה את זה" - פי אלו ה'זקנים שאין בהם שלמות', בחינת "זקני מדין" - אף-על-פי שאין בהם שלמות פראוי להוסיף קדושה בכל יום, אף-על-פי-כן עדין הם בבחינת 'אנשים פשרים', ואינם חפצים בחכמות-חיצוניות של ה'חיות דעות' הנ"ל, וחולקים עליהם, והם תמיד שונאים זה את זה, אבל אף-על-פי-כן הם עושים שלום זה עם זה, להתייעץ על 'בני-ישראל הפשרים' הדבקים בה'זקן דקדושה'.

ועליבן היתה עצתם לקרא את 'בלעם', שהוא בחינת 'מצח-הנחש', שרש חכמת-הטבע, פדי שה'חיות דעות' הנ"ל, יקבלו חסוֹשֶׁלֹום פח משרשם. ועליבן התייעצו עם "זקני מדין", שהם בחינת 'זקני הדור שאין בהם שלמות' - פי משם יניקת 'מצח-הנחש' וכנ"ל.

ובאמת היתה אז עת צרה וסכנה גדולה, כמו שפיתוב ב'זהר-הקדוש' (בלק קצג:). אף השם-יתברך הפך עצתם וקלקל מחשבתם, על-ידי גדל כחו של משה, שנכלל ב'רצון העליון' כל-כף, עד שפעל: "שהשם-יתברך ברחמיו לא פעם כל אותן הימים" (ברכות ז), פי כל כחו של בלעם היה: "שהיה יודע מתי הקדוש ברוך הוא פועם" (שם), פי כל כחו היה מ'פעם' ו'זעם' ו'רגז', הפך ה'רצון'. אבל "השם-יתברך ברחמיו לא פעם וזעם כל אותן הימים" - עד שפרחמיו העצומים עקם את פיו והפך את הקללה לברכה.

"עתה ילחכו הקהל את כל סביבתינו, כלהך השור את ירק השדה" (במדבר כב, ד)

מ. ברנת-השחר ה, פד (עפ"י ליקו"מ ח"ב ד, יא) את הערבים) - "עתה ילחכו 'הקהל' את כל סביבתינו, כלהך השור את ירק השדה" (במדבר כב, ד) - שמתיראים: שה'קהל-הקדוש' של ישראל הפשרים, המאירים התגלות הרצון מחדש בכל יום - שילחכו ויעקרו כל הסבובים הרעים שלהם של ה'חיות דעות', שהם 'חכמי הטבע', שמסבבים את דרכי התורה האמתית בסבובים רעים שלהם, בבחינת (תהלים יב, ט): "סביב רשעים יתהלכון" - ועתה זה 'הקהל-הקדוש' רוצים ללחכם ולעקרם לגמרי.

וזהו: **"כלחך השור את ירק השדה"** - הינו שאמרו: שה'קהל'דקדשה' של ישראל, רוצים ללחכם ולעקרם משרשם - כמו ממש שהם עוסקים ללחך את 'סטרא'דקדשה', שזהו בחינת **"כלחך השור"** וכו', שהוא בחינת **"שור המזיק, שור המועד"** (זהר בלק קפו), שהוא בחינת חטא העגל שעשו עבודת'הזרה, הפך הרצון, בבחינת (תהלים קו, כ): **"וימירו את כבודם בתבנית שור אוכל עשב"**. פי שור' הוא בחינת קלפה חזקה מאד (זהר שם), בחינת 'תולע' (לקוטי'תורה תרומה), שרוצה להתגבר בכל יום חסו'שלום וכו' (פרי'עץ'חיים, עולם'העשיה פ"ג).

וזהו: **"כלחך השור את ירק השדה"** - פי זה השור המזיק, בחינת ה'חיות'דעות' שהם 'חכמי' הטבע' - עקר התגברותם הוא על ילדי ונערי בני ישראל, לחנכם חסו'שלום מנעוריהם, באשר כבר דרסו וטרפו ועקרו כמה וכמה מהם שיצאו מן הדת לגמרי, כל מי שיצא מבתי'כנסיות שלהם הרעה, במפרסם לעיון כל.

וזה בחינת: **"ירק השדה"** - פי נפשות ישראל נקראים 'צמחים', כמו שכתוב (יחזקאל טז, ז): **"רבבה בצמח השדה נתתיו"**, ואלו הילדים והנערים הם בחינת **"ירק השדה העליונה"**, בחינת (בראשית יד, יד): **"וירק את חניכיו"**, **"שהוריקן בתשובה"** (בראשית'רבה מג, ב).

ואם היו מתגדלים בדרכי ישראל הכשרים, ללמד חמש עם פרוש רש", וגמרא ופוסקים, וספרי'מוסר הקדושים - היו מתגדלים מהם פרות נפלאים, בחינת (תהלים קז, לז): **"ויזרעו שדות ויטעו כרמים ויעשו פרי תבואה"** וכו'.

ואלו ה'חיות'דעות, בחינת **"שור המזיק"** - הם עוסקים ללחכם ולעקרם מנעוריהם חסו'שלום. וזהו בחינת: **"כלחך השור את ירק השדה"** - הינו: כמו שהשור המזיק, פגם הרצון' - עוסק ללחך בחינת **"ירק השדה הנל"** - כמו'כן עתה ילחכו ה'קהל'דקדשה' הנל את כל סביבותינו, דהינו: מה שאנו עוסקים לסבב את הקדשה, וכנ"ל.

"פי הפיתני זה שלש רגלים" (במדבר כב, כח)

מא. ברנת השחר ה, פ (עפ"י ליקו"מ ח"ב ד, ו'את הערבים) - **"פי הפיתני זה שלש רגלים"** (במדבר כב, כח), **"אתה מבקש לעקר אמה החוננת שלש"**

רגלים בשנה" (במדבר'רבה כ, יד) - הזכיר זכות וכח השלש'רגלים' דיקא - פי הם "מועדי ה' מקראי קדש" (ויקרא כג, ד), שקוראים ומגלים את הרצון, והוא רצה לבטל זאת, ולהכחיש ברצון' חסו'שלום, פי היה בחינת **"מצח'הנחש"**. (עין לעיל בענין בלק ובלעם).

- ענין 'פח הפחירה' אצל בלעם הרשע' -

מב. ברנת השחר ה, עח-פא - עקר כל פח הפחירה, רואין בפרשה זאת של בלעם, בענין הלוכו לקלל את ישראל חסו'שלום, ואיך התנהג השם'יתברך עמו.

פי היה רצונו חזק מאד לקללם, ואמר להם (במדבר כב, ח): **"לינו פח הפילה"** - פי אף'על'פי שגלה שיהכל ביד השם'יתברך, אבל הלך בדרפו שיוכל להמשיך רצונו ברצונו.

אבל השם'יתברך חמל על ישראל, ואמר לו בפרוש (שם שם, יב): **"לא תלך עמהם"** וכו', ואף'על'פיי'כן לא שב מרשעו לגמרי, ואמר (שם שם, יג): **"פי מאן ה' לתתי להלך עמכם"**, ופרש רש"י: **"שרמז להם שישלח שרים רבים וגדולים מהם"**. פי סבר: 'אולי יוכל להתגבר ברצון חזק בל'כך, עד שימשיך רצון העליון ברצונו חסו'שלום, לקלל חסו'שלום את ישראל'.

ואז כשבאו שנית, וראה השם'יתברך עצם רצונו הטמא לילך, אמר לו השם'יתברך (שם שם לה): **"לך עם האנשים ואפס את הדבר"** וכו' - ואף'על'פיי'כן (שם): **"וילך בלעם"** וכו', **"אמר שמא אפתנו ויתרצה"** (רש"י).

ואחר'כך כשהלך, עמד אתונו שלש'פעמים, ולחצו על'ידי המלאך שיצא לקראתו לעכבו - והוא לא שת לבו גם לזאת, והלך לדרפו הרע - עד שגם אחר' כך (שם שם, כח): **"כשפתח ה' את פי האתון"** ודבר עמו והוכיחו, ואחר'כך (שם שם, לא): **"גלה ה' עיניו וראה את המלאך נצב לקראתו וחרבו שלופה בידו"**, ואמר לו בפרוש (שם שם, לב): **"פי ירט הדרך לנגדי"** וכו' - אף'על'פיי'כן לא רצה לבטל רצונו, ואמר (שם שם, לד): **"ואם רע בעיניך אשובה"**, **"כמתרים לפני המקום"** (במדבר'רבה כ, טו), והשם'יתברך השיבו ברצונו (שם שם, לה): **"לך עמהם"**.

והכל מחמת ה'בחירה' - כמו שאמרו רז"ל (מכות י) בפרשה זאת: **"בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו"**. - ומי שרוצה לתת לב בפרשה זאת, יכול להבין היטב עד היכן 'פח הבחירה' וכו'.

וזהו כל ענין ה'חיות רעות' ומצח הנחש, שהם 'חכמי הטבע' ו'שרש חכמת הטבע' שמתגברים עכשו בכל פעם - וכל ההולכים בדרכיהם נתעה ונשמך לבם, עד שנדמה להם בכל פעם על פי דרכיהם, שהוא פדעתם הרעה, עד שמהפכים השקרים והפזבים הידועים לאמת, ואומרים: **"שפדבריהם הוא האמת, וכוננתם רק אל האמת"**, ואומרים: שזהו דרך התורה הקדושה, לפרשה בדרכיהם הרעים". מה שהכל רואים עין בעין, איך הם פורקי-על לגמרי, וכל פוננתם לבטל ולהשכיח את התורה לגמרי חס-ושלום - וכל זה מחמת גדל 'פח הבחירה' כנ"ל.

והעקר: כי הכל תלוי ברצון האדם - הינו: שהשם יתברך מסר הבחירה לאדם. וכמו שיש פח באדם לילך אחר תאוותיו חס-ושלום, או להפך - לשבר ולברח מהתאוות ולסוד מרע ולעשות טוב - כן יש לו פח להתגבר ברצונו, עד שבכביכול יכריח רצונו יתברך למלאות תאוותו ורצונו הרע, וכמו שרואין בזה נפלאות תמים דעים למי שמשים לב על-זה, וכו' וכו'. (עין בפנים, אריכות מתק לשונו כמה משלים לצד הטוב ולהפך).

אך החלוק וההפרש יכולין הכל להבין - כי זה האיש הפשר, כל יסוד פוננתו ורצונו הוא בשביל התכלית האחרון וכו'. וזה ההפך, משים כל מגמתו ורצונו לתאוות עולם-הזה ושרירות לבו הרע, ו'בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו' כנ"ל, וכמו שאמרו רז"ל (יומא לח): **"הבא לטהר מסייעין לו, הבא לטמא פותחין לו"**. ואזי השם יתברך מזמין לכל אחד סבות וסברות וחכמות בדעתו שיוכל לעשות ברצונו, עד שיש לו פח להחולק והכופר וכו' לומר סברות וחכמות של הכל, להטעות עצמו ואחרים מן האמת ולומר שהאמת אתו, אבל האמת עד לעצמו, והחפץ באמת רואה היכן האמת לאמתו.

וזה בחינת 'פתיחת פי האתון' - שהשם יתברך פתח פי האתון, והיא בעצמה הוכיחה אותו. שנעשה גם שלא היה מעולם. כי בזה הראה לו השם יתברך מאין נמשך פחו הטמא לפעל פעלות רעות, כי

המשיך הזהמא על-עצמו כל-כך, על-ידי תאוות נאוף בזהמא כזאת עם בהמה, עד שעל-ידי-זה היה לו פח דסטרא-אחרא בפיו הטמא.

כי כן מנהיג השם יתברך עולמו - שמי שרוצה לפעל פעלות בקדושה, צריך שיהיה פרוש וקדוש גדול מאד כמו 'משה רבנו' עליו-השלום וכו', ולהפך בטמאה היה 'פח בלעם' דיקא, על-ידי שטמא עצמו כל-כך וכו'.

ובזה הראה לו השם יתברך - שאין פחו הטמא חס-ושלום ממנו ומעצמו, רק הכל ברצון השם יתברך שברא העולם ברצונו בחק בזה, שיהיה פח להאדם להמשיך בבחירתו פחות העליונים ברצונו.

אבל אף-על-פי-כן - הכל ביד ה' "פחמר ביד היוצר" (ירמיה יח, ו), כי אין מלבדו, כמו שאמרו רז"ל לענין כשפים (חלין ז) - רק שנותן להם פח לפי שעה בשביל הבחירה, אבל "אחר-כך גבי דיליה" (בראשית-רבה סז, ד), וכו'. (עין עוד בפנים באות פב, בענין עצתו להכשילם בזנות).

"כי מראש צרים אראנו ומגבעות אשורנו"
(במדבר כג, ט)

מג. ברנת השחר ה, פו (עפ"י ליקו"מ ח"ב ד, ו'א'ת הערבים) - **"כי מראש צרים אראנו ומגבעות אשורנו"** (במדבר כג, ט). שישראל יש להם ירשה טובה מאבותיהם הקדושים אברהם יצחק ויעקב, ומתאמהות הקדושות - שהיו חזקים בה'רצון' מאד. כי כל עבודת אברהם, וכל האבות והאמהות, היה רק 'רצון טוב', כי אז היה קדם 'קבלת-התורה', והיה כל התקרבותם להשם יתברך, רק על-ידי 'רצון' ו'נדיבת-לב' (לקוטי-מוהר"ן ח"א קמב), כי הם המשיכו האמונה הקדושה בעולם שהכל מתנהג ברצונו יתברך, ועקרו ובטלו ה'עבודה-זרה' ו'חכמת-הטבע' מן העולם.

וזהו: **"כי מראש צרים אראנו"** - בחינת (תהלים עג, כו): **"צור לבבי וחלקי אלמים לעולם"**, שזהו בחינת 'רצון טוב' להשם יתברך.

וזהו: **"ומגבעות אשורנו"** - בחינת (שיר-השירים ד, ו): **"גבעת הלבונה"**, בחינת 'קדשת הבית-המקדש' (רש"י), ששם עקר האהבה והרצון בין ישראל לאביהם שבשמים, בחינת (שם ג, י): **"תוכו רצוף"**

אהבה" וכו' - פי שם כל הקרפנות שהיו עולים לרצון.

"הן עם לבדד ישכון" (במדבר כג, ט)

מד. ברפת השחר ה, פז (עפ"י ליקו"מ ח"ב ד, ז'את הערבים) - **"הן עם לבדד ישכון"** (במדבר כג, ט) - שהם עם קדוש פזה, ששוכנים לבדד, שהם מקימים (ישעיה כו, ט): **"לך עמי בא בחדריה, וסגר דלתה בעדה, חבי כמעט רגע עד יעבר זעם"**, שהם מתבודדים בינם לבין קונם, ושופכים שיחתם לפניו בכל פעם, וחושבים בכל יום על אחריתם וסופם האחרון.

ועל ידי זה הם בטוחים מכל צר ואויב ומסטין - פי הם מסתירים עצמם בצל כנפיו יתברך תמיד, בבחינת (תהלים לב, ז): **"אתה סתר לי"** וכו', שזהו בחינת (דברים לג, כח): **"וישכן ישראל בטח בדד עין יעקב"** וכו', בחינת (תהלים ד, ט): **"פי אתה ה' לבדד לבטח תושיבני"**.

שעל ידי בחינת 'בדד', בחינת 'התבודדות' - על ידי זה שוכן ישראל בטח תמיד, **"פי מי זה ערב את לבו לגשת אל השם יתברך"** (ירמיה ל, כא), שהם מסתירים עצמן אצלו יתברך, בבחינת (שם צא, ה-ט): **"לא תירא מפחד לילה, מחץ יעוף יומם וכו', רק בעיניך תביט ושלמת רשעים תראה, פי אתה ה' מחסי עליון שמת מעונך"** - פי הם שמים מעונם ודירתם ומבטחם אצלו יתברך - על ידי 'התבודדותם' - שעוסקים לסלק מחשבתם מכל ההבלים של זה העולם, ולבטל רצונם אליו יתברך.

"ובגוים לא יתחשב" (במדבר כג, ט)

מה. ברפת השחר ה, פז (עפ"י ליקו"מ ח"ב ד, ז'את הערבים) - **"ובגוים לא יתחשב"** (במדבר כג, ט), **"ובנימוס עממיא לא מתערבין"** (תרגום יונתן וירושלמי) - שאינם רודפין אחר 'נימוסי העבו"ם, ואחר רבוי פלי בית, וכלי כסף ותכשיטין וכו', ושאר דברים המרבים הבל שלהם. רק מסלקים כל מחשבותם מכל זה, ומתבודדין ושופכים שיחם, ברצונות טובים, וכסופין חזקים, וגעגועים נמרצים, אליו יתברך.

"מי מנה עפר יעקב" (במדבר כג, י)

"מאי מי מנה עפר יעקב" - אלא כמה עפר יש בהן בישראל שהן עוסקים בהן בדבריהם שהן מגינים על ישראל" (תנא דבי רבי אלעזר רבה פכ"א)

מז. ברפת השחר ה, פז (עפ"י ליקו"מ ח"ב ד, ז'את הערבים) - **"מי מנה עפר יעקב"** (במדבר כג, י) - מי

יוכל למנות ולשער יקרת קדשת כל פסיעה ופסיעה שדורכים על העפר, בשהולכים לדברים שבקדשה, כגון לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, ולקבל פני רבם דקדשה, ולשפך שיחם בהתבודדות לפני השם יתברך. שמכל פסיעה ופסיעה שדורסים על העפר - נעשים תקונים ושעשועים גדולים למעלה, שאי אפשר למנותם ולשערים.

"ומספר את רבע ישראל, תמת נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמהו" (במדבר כג, י)

מז. ברפת השחר ה, פז (עפ"י ליקו"מ ח"ב ד, ז'את הערבים) - **"ומספר את רבע ישראל"** (במדבר כג, י) **"נאמר על ה' ארבעה דגלים"** (תרגום אונקלוס ויונתן). ואלו ה' ארבעה דגלים, הם בחינת 'ארבעה מחנות השכינה' וכו' (זהר במדבר קיח: בהעלותך קנד), שנמשכין מד' ד' אחד" - ששם עקר הבטול אל רצון האין סוף.

וכל זה הוא בחינת 'תפלה ושיחה והתבודדות' - שעקר השיחה וההתבודדות צריך להיות עד שיבטל עצמו, שיבטל כל רצונותיו לרצון השם יתברך. וזהו בחינת משפט שנזכר בדבריו ז"ל בכמה מקומות (לקוטי מוהר"ן ח"א טו, ועוד), שצריך האדם לשפט עצמו על כל דבר: **"אם פך ראוי לו לבלות ימיו"** וכו', ומבאר בהתורה **"היכל הקדש"** (ח"א נט): שבחינת 'משפט' זה בחינת 'רבע', בחינת 'חשן המשפט' שנאמר בו (שמות כח, טז): **"רבע יהיה כפול"**.

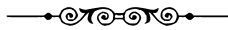
נמצא: שה'משפט' שהאדם צריך לחשב עם עצמו, ולשפט את עצמו, שזהו בחינת 'התבודדות ושיחה בינו לבין קונו' - הוא בחינת 'רבע' - ועל שם זה בעצמו נקרא 'רבע'.

פי עקר ההתבודדות והשיחה - צריך להיות בהתחזקות רצונות טובות להשם יתברך - עד שיכלל באחדותו יתברך, בבחינת ד' דאחד, מכל מקום שהוא, בבחינת (יחזקאל לו, ט): **"מארבע הרוחות באי הרוח"** - שמכל ארבע רוחות העולם שנתפזר דעתו לשם, ישוב מפלם לד' דאחד, להכלל ברוח השם שהוא רצונו יתברך, פי רוח' לשון רצון'.

פי זה עקר ה'התבודדות' - שצריך להתבודד ולחשב עם עצמו היכן הוא בעולם, ולהיכן נתפזר דעתו ומחשבתו ורצונו, ולהיכן נשלך ונתעה על ידי מעשיו ומחשבותיו, עד שעל פי רב רואה בעצמו

הקללה לברכה, עד שהכרח לברכם ולחזקם באמת כנ"ל, וכמו שאמרו רז"ל (במדבר רבה כ, יט): "מברכותיו של אותו רשע אנו למדים מה היה בלבו" וכו'.

ובודאי היה לו גם אחר-כך בחירה לאחזו על-פל-פנים מאז באהבת קדשת ישראל, אבל היה קשה ערף, ועמד ברשעו גם אחר כך - עד שיעץ את בלק להכשילם בזנות על-ידי התגרות בזה, כי היה יודע גדל פח היצר-הרע, שיהיה קשה להם לעמד בזה.

ענין 'שבעה עשר בתמוז'
"בשבעה עשר בתמוז נשתברו הלוחות,
ובטל התמיד" (תענית פ"ד מ"ו)
 - ענין 'שבירת הלוחות' ו'שברי לחות' -

א. ח"א לד, ז - כשהלב, הינו בחינת ז'א"ו, בחינת לוחות, משקע באהבות רעות, הינו חרפות וביזיונות, הנקרא "ערלת לב" (דברים י, טז) - אזי הוא בבחינת 'שברי לוחות'. ו'חרפה' הוא בחינת 'ערלה' וכו', והוא בחינת אהבה נפולה ושבירה וכו', הפאים משבירת כלי החסד וכו'.

ובשהלב משקע ב'חרפה', ב'ערלת לב, בחינת 'שברי לוחות, הינו "חרפה שברה לבי" (תהלים סט, כא), ומקשר ה'לב' הינו הוא"ו, להיו"ד, הינו לה'נקדה, בחינת 'צדיק', ששם האור האהבה הקדושה שורה וכו' - אזי נתבטל ה'אהבות רעות, ה'חרפות, ה'ערלת לב. כי הצדיק יאיר להוא"ו, לה'לב' - ונתבטל ה'חרפה, הינו 'ערלת לב' וכו' - כי שם שורה אהבה הקדושה'.

ב. ח"א נד, ד - כדי לשמר ה'זכרון, צריך לשמר עצמו שלא יפול לבחינת 'רעיעין, לבחינת 'מיתת הלב'.

כי עקר ה'זכרון' תולה ב'עין' וכו', כי ה'שכחה' בא על-ידי 'רעיעין', על-ידי 'מיתת הלב' וכו', כי 'רעיעין' ו'מיתת הלב' הם בחינה אחת וכו'. ו'מיתת הלב' היא בחינת 'שברי לוחות'. 'לב', הוא בחינת 'לוחות', בבחינת (משלי ג, א): "כתבם על לוח לבך". ו'שכחה' היא על-ידי 'שברי לוחות', כמאמר חז"ל (ערובין נד.): "אלמלא לא נשתברו לוחות הראשונות, לא הייתה שכחה בעולם".

שאינו לו מקום ורוח מארבע רוחות העולם לברח לשם, ולהתחבא שם מפגעי העולם בגשמיות ורוחניות בגוף ונפש ומזון ופרנסה, בבחינת (תהלים קל"ט, ז): "אנה אלך מרוחך" וכו', עד שרואה שאין לו מנוס כי אם אליו יתברך לבד, בבחינת: "ממך נסתי ושבתי אליך", וכמו שכתוב (תהלים נט, יז): "ומנוס ביום צר לי".

ובשביל זה - בחינת ה'משפט' הנ"ל, שהוא בחינת 'התבודדות, נקרא 'רבויע', בחינת: "רבע ישראל" - כי זה העוסק בזה באמת, הוא מתהפך בדבריו לכל צד מארבע רוחות העולם, שבהם פלולים כל מה שנעשה בעולם - עד שרואה דחקו ועמלו ומרירותו וכו' שאין לו מקום לנוס רק לנוס להשם-יתברך, להפיל בד' דאחד, כי השם-יתברך נמצא בכל עת לכל קוראיו, אפלו אם נתעו כמו שנתעו, כי רחמיו אינם פלים לעולם.

וזוה: "ומספר את רבע ישראל" - שאין מי שיוכל למנות ולספר מה שנעשה מבחינת "רבע ישראל", שהוא 'משפט' ו'התבודדות' הנ"ל, איך הם שבים מכל מקומות שנתעו לשם להשם-יתברך, להפיל באחדותו יתברך, בד' דאחד, על-ידי 'התחזקות הרצון' באמת - כי בודאי אי-אפשר לשער מה שנעשה בזה.

וכל מי שזוכה להתחזק בזה להיות רצונו חזק תמיד אל האמת, ולא ירפה את הרצון הטוב, אפלו אם יעבר עליו מה - בודאי סוף כל סוף יהיה אחריתו טוב, שעל זה אמר (במדבר כג, י): "תמת נפשי מות ישרים הללו, ותהי אחריתי כמהו", כי אמר על עצמו שידע קלקולו וזהמתו העצומה שאין דגמתו כנ"ל, אף-על-פי-כן אמר: "הלואי והייתי זוכה אפלו אנכי לילך בדרך זה, להתחזק מעתה ברצונות טובים, ולפרש שיחתי בכל יום לפניו יתברך, ולשפט עצמי בכל עת בבחינה הנ"ל - אז הייתי זוכה גם בן לאחרית טוב" - בבחינת: "ותהי אחריתי כמהו".

וכל זה אמר מחמת ההכרח, שעקם השם-יתברך את פיו לברך את ישראל, ולחזקם ברצונות טובים והתבודדות, שיהיו חזקים בזה לעולם. ומזה אנו מבינים, מה היה בדעתו להפך, לחלק על-פל-זה, ולרחקם חס-ושלום מפל-זה, על-ידי דבוריו וליצנות ש'לו וכו' הרעים. אף השם-יתברך ברחמיו הפך

נמצא: שעקר השכחה, היא על-ידי רע-יעין, בחינת מיתת הלב, בחינת שברי לוחות, שמשם עקר השכחה.

ג. ח"א ס, ז"ח - כשעוסק לעורר בני-אדם, צריך לשמר עצמו מתלמידים שאינם הגונים, כדי שלא יהא נדבק בו מהרע שלהם, שלא יזיק לו, כמו שאמרנו רז"ל (חולין קלג): "כל המלמד לתלמיד שאינו הגון" וכו'.

וכן אסרו חז"ל (שבת קח): "לכתב על עור בהמה טמאה, שנאמר (שמות יג ט): 'למען תהיה תורת ה' בפיה, מן המתר לפיה'". וכשלומד עם אחר, הוא בחינת 'פתיבה', כי ה'לשון' הוא בחינת (תהלים מה, ב): "לשוני עט סופר מהיר", שנחקק ונכתב על 'לב' התלמיד, כמו שכתוב (משלי ג, א): "פתבם על לוח לבך".

ועל-כן צריך שלא יהיו דבריו נכתבין על בחינת עור בהמה טמאה, הינו תלמיד שאינו הגון.

אך אי-אפשר להיות נשמר בעצמו שלא ישמעו תלמידים שאינם הגונים ממנו. ולזה צריך שיהיה למודו, ללמד וללמד ולשמר ולעשות, דהינו שעל-ידי למודו עם תלמידו, יהיה כאלו עשאו לחברו, וכאלו עשאו לדברי תורה, כמו שאמרנו רז"ל (סנהדרין צט): "ואזי השם-יתברך שומר אותו שלא יהיו דבריו נכתבין בכח הזכרון של התלמיד שאינו הגון, רק יהיו נשמחין ממנו".

וזהו: "ואלה לחרפות" וכו' (דניאל יב, ב), הינו בחינת: "חרפה שברה לבי" (תהלים סט, כא), בחינת 'שכחה', שבידת הלב, שהיא בחינת 'שבידת הלוחות', כמו שכתוב: "לוח לבך" (משלי ג, א), ועל-ידי 'שבידת הלוחות' בא 'שכחה', כמו שאמרנו רז"ל (ערובין נד): "אלמלא לא נשתברו לוחות הראשונות, לא היתה שכחה" - הינו: שאותן שאינן ראויין לקבל, שהם בחינת עור בהמה טמאה, נשפה מהם כנ"ל.

ד. ח"א ריז - 'זכרו תורת משה' (מלאכי ג, כב), ראשי-תבות 'תמ"ז' חסר 'א"ו'. כי אז ב'תמוז' צריכים להמשיך הזכרון לתקן השכחה, כי אז נתהוה השכחה.

כי על-ידי 'הלוחות שנשתברו בחדש תמוז' (תענית פ"ד מ"ז), נתהוה השכחה - כמו שאמרנו רז"ל (ערובין נד): "אלמלא לא נשתברו הלוחות הראשונות, לא נשתכחה תורה מישראל".

ועל-כן חסר 'א"ו' מ'תמוז' - כי מאחר שנשתברו הלוחות, נסתלק הוא 'א"ו', כי ה'לוחות' הם בחינת 'א"ו',

כמו שאמרנו (בבא-בתרא יד.): "הלוחות ארפן ששה ורחבן ששה".

גם 'ז'מן מ'תן ת'זרתנו" ראשי-תבות 'תמ"ז' - כי "בתמוז נתנו הלוחות" (יומא ד). וגם כאן חסר 'א"ו', מחמת שאז נשתברו הלוחות שהם בחינת 'א"ו' כנ"ל.

ה. שיחות הר"ן פו - מה שפוסקין [את החתן באמצע] הדרשה, זה בחינת 'שברי לוחות'.

ו. חיי מוהר"ן קצז - עקר העבודה שיש בכל דבר - מה שמניחין לאדם על הבחירה שלו, הינו: שנשאר הדבר על דעתו. ואין מצוין אותו על אותו הדבר שום מצוה, רק שנשאר הדבר על דעתו כפי מה שייבחר לו. וזה בחינת (שבת פז): "משה הוסיף יום אחד מדעתו" - שזאת הבחינה נמצאת בכל עבודה, שבכל עבודה יש דבר שמניחין לאדם בלי מצוה ואזהרה, רק תלוי בדעתו ובחירתו כמו 'משה רבנו' וכו'. - ועקר היגיעה והכבודות והיסורין שלו (של רבנו ז"ל), היא בבחינת "הוסיף משה יום אחד מדעתו" כנ"ל, כי אינו יודע איך לעשות וכו'. - גם זה ששבר את הלוחות - היא גם-כן בבחינה הנ"ל, כי "זה עשה גם-כן מדעתו" (שבת שם), וכיוצא בזה וכו'.

ענין 'בין-המצרים' -

ז. ח"ב פה - 'אגוזים הנקראים לוזים', רומזים לבחינת 'לאה', שהיא ב'ערף', שהיא נקבא ראשונה. ואחר-כך נכנסין לבית-המקדש, שהוא בחינת: 'יעקב קראו בית-אל' (פסחים פח). וזהו שפרש רש"י (שופטים א, כד): "שדרך לוז נכנסין לבית-אל". - וזהו (ישעיה מ, א): "נחמו נחמו". שתי פעמים נחמו גימטריא 'קדקד', שהוא בחינת 'ערף' - שעל-ידי נכנסין לבית-אל.

וזהו שלשה שבועות שהם עשרים-ואחד יום ש'בין-המצרים', וכנגדו באילן לוז (ירושלמי תענית פ"ד ה"ה). בשביל זה: "נוהגין לאכל ביצה בסעדה המפסקת בתשעה באב" (שלחן-ערוך אורח-חיים תקנב, ה) - כי הביצה נגמרת בעשרים ואחד יום, כמאמר חז"ל (בכורות ח, ועין שם בתוספות): "תרנגלת מולדת לעשרים ואחד יום וכו', וכנגדו באילן לוז".

וזהו ה'עצם לוז' שיש ב'ערף אדם, שישאר אחר כליזן הגוף, ו"ממנו יתחדש בגן הגוף בשעת תחית המתים" (בראשית-רבה כח, א). וזהו עקר נחמותינו - בחינת "נחמו נחמו" כנ"ל - כי על הגוף נאמר (רות ג, יג): "שכבי עד הבקר", שהוא עת התחיה. "והנה בבקר והנה היא לאה" (בראשית כט, כה), הינו 'עצם לוז' הנ"ל, שעל-ידי נתבנה הגוף.

ובשביל שכל פונתו של יעקב היה בשביל רחל -
נאמר ב'בני רחל, דהינו 'זוסף': "ולקדקד נזיר אחיו"
(בראשית מט, כו), וב'בנימין' פתיב: "ובין כתפיו שכן"
(דברים לג, יב). רמז: שעל ידי פחינת 'לאה' שהיא
ראשונה, יכול לבוא לבחינת 'רחל'. 'קדקד' ו'כתפיו'

- זה פחינת 'לזו' הנ"ל. 'ער'ף' גימטריא ש"ג, ראשי-
תבות: ש'בת נ'חמו - רמז להנ"ל.

שאר עניני 'בין המצרים', חצות, גלות וגאלה
- יופיעו בעזרת השם בגליונות הבאים -

דַּעַם רַבִּינִים רֵאשֵׁי הַנְּשִׂאָה

וְעִזָּרְנוּ בְּרַחֲמֶיהָ הַרְבִּים

- נְשִׂאָה לְנִסְעַ -

לְעֵדֵי קִיּוּם - אֲמַתֵּי יוֹם

- עַל רֵאשֵׁי הַנְּשִׂאָה -

וְנָשָׂא יְהוָה נְכֹלָלִים

- כָּל נְפִשׁוֹתֵינוּ יַחַד -

בְּכֹל לַיּוֹת גְּדוּלָה - וּבְאֵהָבָה רַבָּה:

(לקוטי תפלות ח"א סא)